

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 11. marca. [Izv. dop.]

Malo važnega je poročati iz državnega zbora. Samo po dve seji na teden, ker odseki večja imenitna dela ne doženo in tudi ne bodo pred velikonočnimi prazniki, namreč vladne predloge o reformi direktnega davka in razne železnične predloge. Nova nagodba z Ogersko je sicer v načelih dogana, a predložila se bode še le meseca maja tu in onkraj Litave.

V poslednjih dveh sejah se je državni zbor pečal z preuredbo tiskovne postave. Po načrtu tiskovnega odseka bi se res omejila oblast policije in državnega pravdnika proti časnikom, ker bi smela konfiskovati samo v nekih prav redkih slučajih, po vsaki konfiskaciji pa tožiti urednika ali sploh pisatelja konfiskovanega članka pred porotniki. Odpadlo bi tedaj sedanje takozvano „objektivno ravnanje.“ Tudi kavcije naj bi ne trebalo v prihodnje in še več odločeb je glede kolportiranja in prodaje tiskovin. Državni zbor je načrt nekoliko izpremenil, zlasti kavcije nij hotel odpraviti. A tudi v tej obliki bi postava storila korak naprej glede tiskovne svobode. Vendar je celo delo bilo zaman, kajti gotovo je, da ta načrt pod to vladno nikoli ne dobi postavne veljave. Vladi še besede ne bo treba proti tem nameravam premembam govoriti, ker jej bode gospodska zbornica storila ljubav in ovrgla sklepe poslanske zbornice. Torej ostane vse pri starem.

Deželni zbori se bodo 4. aprila sklicali, a le do 18. ali 20. aprila zborovali toliko, da sklenejo deželne budgete; potem nadaljuje

državni zbor svojo sesijo, gotovo eno najimennejših, kajti sklenila se bode na 10 let dogodba z Ogersko in skleniti se ima reforma direktnega davka, to je vpeljevanje personalnega prihodninskega davka.

Sneži in mraz nas tare, kakor v najhujši zimi. Še slabe letine nam manjka, potem smo pa z Ogersko vred — pri kraji.

Slovan v vojaški suknji.

Pod tem naslovom piše tržaška „Edinost“ od 10. marca: „Še se dobro spominjamo šol, v katerih smo bili v blaženi germanizem vpreženi, ko so nam naši šolmaštri vso slovensko misel dušili. Še huje je bilo to pri vojaščini, kjer je stari „zopf“ vladal skoraj tako, kakor ob časih volčje pravice. To pa je bilo le zaradi tega, ker vojak nij imel nobenega lastnega pojma, nobene svoje ideje, ampak bil le slepo orodje svojih poveljnikov; notranji čut mu nij očital ničesa, ako mu je njegov poveljnik zavkazal boj in vojno zoper svojega lastnega brata ali očeta. Slepo je šel v boj, i slepo se iz njega vrnil, kakor bi bil le mašina, ne pa živo, umno bitje.“

„Novejša doba je odprla narodom oči, narodna zavest je prodrila tudi v vojaka, ter ga omečila in prerodila tako, da ga navdaja poseben čut do lastne krvi. Kaj je bila njegova mati, kako ga je učila in v katerem jeziku mu je pela pesmice ter pripovedala pravljice, to mu hodi večkrat po glavi. Lahi, kateri so za svobodo toliko stoletij vedno orožje v roki nosili, naučili so vojaka leta 1848 in 59, kaj se pravi narodni čut; za branja nam avstrijska tiskovna svoboda o tem več govoriti, sicer pa, komu niso znani

izgledni Lahi v vojaški suknji? Pisatelj teh vrstic je bil v onej železni in duhomornej dobi tudi v dvojno suknjo oblečen, ker je nekoliko reprezentiral po raznih deželah zvestega Slovenca, šel je enkrat na raport pred stotnika, ter ga ponižno prosil za boljši plašč. Stotnik je bil v svojej mogočnosti po vsem tudi Slovenec, ali zašit in preveč zapet za nas nižje vojake, vendar pa je rekel: Dragi F. ne morem vam dati plašča, bodite zagotavljeni, da tudi pod slabim plaščem lahko bije pošteno srce. Uže je hotel izustiti: slovensko, pa bodi si, da ga je dirnola sablja, ki mu je ravno neprilčno na stopalo udarila, bodi si, da ga je prevzela vojaška napuhlost, postal je resen in ostro zapovedal: abtreten.

„Dan denes je drugače, oziroma se nekoliko na avstrijsko armado, ki obstaja iz dveh tretjin Slovanov, ki dobro vedo, da so zato vojaki, da branijo državo, da imajo poleg dolžnosti tudi pravice. Danes vojak nij več sebična igrača zapovedujočim, kar se je pokazalo na Francoskem, Španskem i v drugih državah, vojak se denes ne ravna po hlapčevskem kopitu, ampak po času napredka, ki ga goni narodna doba brez obstanka in kljub vsem zaprekam. Kar naravna moč porodi, ne da se zatreti z nobeno silo, zavirati pač nekoliko, ali maščuje se potem s toliko večjo močjo in silo. Vsa Evropa je podobna vojašnici, vsaka država skuša preseči drugo se svojo armado, do zob oborožene stoje si druga drugej nasproti, najmanjša iskrica in vse je v plamenu. Nemec si je zapisal na prapór narodno idejo, Bismark pripoznava, da je le pod tem geslom zmagal in da more še dalje zmagovati. Nemec poje o

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Dvaindvajseto poglavje.

(Dalje.)

„Ali naj se določim odpovedati se svojej službi, potovati z njima v južne kraje in ljubezljivo gospo Sullivanovo pustiti trpeti, morebiti umreti, ko bi jaz potovala? Ne, to nij mogoče. Nikdar ne bom tako izdala svojega srca in čutstva pravice; kakor zelo me bode tudi bolelo, razžaliti gospoda Grahama, vendar me strah pred njegovo jezo ne bode odvrnil od moje dolžnosti.“

Ko se je Jerica tako odločila kljubovati viharju, katerega je dobro videla jej pretiti, in je svojo zadevo priporočila onemu, ki vse prav sodi, skušala je zaspiti. A nemogoče jej je bilo, mirno počivati. Komaj jo je bilo spanje osvobodilo bremena, ki je težilo njeno srce,

preganjale so jo ravno tako bridke sanje, ter jo zopet k zavesti izbudile. V nekojih teh sanjah je videla gospoda Grahama jeznega in razdraženega kot minoli večer in kako jej je pretel s svojo nezadovoljnostjo, ko bi se drznila prekrizati njegov načrt. Potem pa se jej je zopet zdelo, da vidi Viljema, še zmirom istega mladeniča, od katerega se je bila pred petimi leti poslovila, in da jej ta žalostnega lica miga, naj bi prišla v sobo, kjer je njegova blede mati omedlela, kot jo je bila Jerica pred nekoliko tedni našla. Take sanje so jo neprestano mučile in tako upehale, da nazadnje nij več skušala v spanji najti počitka; vstala je ter se vsedla k oknu, kjer je opazovala zahajajočo luno in prva znamenja jutranjega mraka; v mirnem samogovoru je dobivala moči in pogumnosti, katerih bode, kot je čutila, potrebovala, da bi mirna in stanovitna ostala bodoči dan; ta dan je imel priča biti njene ločitve od Emilije in njene poslovitve od gospoda Grahama, kar je bode prej ko ne še bolj užalilo.

Čudno se nam bode zdelo, da je Jerici bilo treba nekaj večje nego navadne dušne pogumnosti in odločnosti, ki ste jo v sedanjih hudi stiski podpirali. In res trebalo je obeh teh lastnosti v obilni meri, da je osemnajstletna deklica, ki je bila toliko časa odvisna v od velikodušnosti starega moža, za ostrega gospoda v njegovi hiši poznanega, se drznila razrušiti vezi mnogoletne navade in napotiti se na svojo posebno pot, ki je popolnem nasprotovala njegovim željam in namenom; le jako nujni razlog je mogel hvaležno in miroljubno Jerico napraviti, da je to storila. Samovoljnost gospod Grahama je bila v njegovej družini prav dovelj znana. Vsak njen član je bil privajen spolnovati vse njegove želje in muhe. Če prav je bil zmirom potrpen in navadno prijazen, vendar se nikdo nij drznil kljubovati mu, ker njegova kri, enkrat razdražena, je silovito prestopala skrajne meje. Po takem se ne bomo čudili, da je pogumnost skoro zapustila Jerico, ko je pol ure pred zajutrekom z durno kljuko k jedilni sobi v

svojem Vaterlandu, kaj pa Slovan v Avstriji, ali ne bode tudi on o tem posnemal Nemcev in se učil od njih; kaj temu poreče na Dunaji vojaška uplivna stranka?"

„Višji vojvoda Albreht pozna dobro armado, on pozna tudi dežele, v katerih se najboljši in uajzvestejši vojaki nabirajo, pozna tudi skušeno zvestobo Slovanov; vojaška stranka se ozira večkrat na burne čase, ko je le Slovan stal na prestol, ter računi s pravim faktorjem. Narodni duh v armadi nij več izmišljena stvar, porok temu so Preradovič, Grivičič, celo pesniki so bili v njej, posebno je Preradovič povdarjal v svojih pesmih, da je vojak tudi lahko naroden, pa s tem vendar ostane zvest svojemu cesarju, dokazal je, da vojak ne služi samo za plačo, da vojak diči s tem svoj narod, ako širi narodno idejo v vojaškem krogu, da se tudi pod vojaškim plaščem ogreva narodno srce“.

„Ker mora vsakdo vojak biti, potrebne so mladeničem vojaške vaje, zato pa bi bilo dobro, da bi se vsi naši slovenski mladeniči uže prej vadili in pripravljali za vojaštvo, kako koristno bi bilo, ako bi se naši mladeniči večkrat zbirali ter vadili sukati orožje, vadili manevrirati skupno in razstreseno, saj bi to ne stalo ničesa, palico v roko, doslužen vojak, posebno če je bil nižji častnik, lahko bi podučeval; ker nij po dnevu časa, dalo bi se to pri mesecu izvrševati; mladina bi se tako izurila v orožji in kadar bi sovražnik žugal, lahko bi z orožjem v roki branili domovino in odbijali napade. Da je to potrebno in koristno, tega ne bode umel vsak, ker ne pozna denašnjega stanja, ali stvar je resna in tako potrebna, da se ne da preceniti. Pri vsem pa mora biti edinost in disciplina, ki je duša vsakega početja, narodnost pa mora svetiti vsacemu, kakor luč iz preluka ladijam na morje, ter kazati cilj, za kateri gre. Ko bode armada s takimi mladeniči napolnjena, takrat se ne bode treba bati nobenega sovraga, Slovan bode svojo staro hrabrost in zvestobo kazal, ker bode prepričan, da gre za narodno idejo in državo.“

„Naj vpijejo nemčurji kolikor hočejo, pri vseh slovanskih polkih mora vsak častnik znati slovanski jezik, ker je to potrebno, da more z vojaki govoriti, ter jih prav voditi. Slovanski duh v armadi se je očitno okrepil, nemčurji uže vidijo strašno slovansko po-

šast, ki pa la po njih možganik roji, v resnici je nij. S koliko večjo gorečnostjo gre vojak v boj, ko mu njegov poveljnik razloži: Zdaj gremo za domovino proti nasprotnikom, ki hočejo nas potujčiti in nam vzeti jezik in narodnost; pokažite, da ste zvesti sinovi Slave! Podadmiral Tegetthoff je znal ceniti Slované, to je pokazal pri banketu, ki so ga mu Amerikani na čast v Novem Jorku napravili. On je vzdignil časo ter napil najprvo vsem slovanskim narodom in posebno hrabrim Dalmatincem, ki so mu pomogli bitvo dobiti. Da so se Dalmatini hrabro pri bitki blizu Visa vedli, temu se je zahvaliti, ker so branili cesarstvo in z njim vred tudi svojo rojstveno domovino, da nij Italija posedla Dalmacije ter jo v svojo last vzela.“

„Narodno čutje jim je podvojilo hrabrost. Narodni duh je oni kit, ki dela celoto nepremagljivo, ki vžiga v važnih odločilnih trenutkih srce vojaku, da se ko lev bije ter zmaga dvakrat močnejšega sovražnika. Avstrijska armada se je nekaj let sem zelo zboljšala, to se vé, da le po britkih skušnjah in izgubah zadnjih vojn. Ker pa smo zopet blizu vojne, naj se v visokih krogih dela, da se slovanski duh pri Slovanih goji, da se Slovani ne tlačijo dalje, s tem bi se utegnil cvet naše armade, mesto ohrabriti, demoralizirati in iznevoljiti, kar bi moralo slabe nasledke imeti, kateri se zdaj ne morejo preceniti. Slovan v boju za pravo idejo bode vedno zmagonosen iz boja šel, kadar ga navdà slovanski duh, stal bo ko ozidje grada.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. marca.

Na **Tirolskem** bodo koncem tega meseca deželne volitve. Agitacija je uže huda. Iz tožeb v nemških ustavovernih listih, da njihova stranka premalo dela in more, smemo posnemati, da bodo sijajno zmagali zopet federalisti.

Iz **Prage** poročajo, da je baron Senyey tam bil in s plemstvom državopravne opozicije dogovarjal se. Ali samo privatne ali tudi politične stvari? tega ne vedo.

Ogerski zbor bode baje uže jutri sklenil svojo drugo sesijo, pa precej v četrtek tretjo začel.

Vnuk je države.

Turki obetajo! Londonski vir poroča, da je Savfet paša naznanil v cirkularnej de-

peši reforme: žandarmerijo, razdelitev zemlje v kantone, pripuščanje kristijanov k vojaškim šolam, prepoved, da se Čerkezi ne smejo v celih masah naseljevati, da se ne smejo rabiti neredni vojaki, da se kristijanom pravica prizna, imeti kako posestvo (kako milostljivo!) itd. Ali Turkom nij nobene vere. Oni uže 40 let obetajo poboljšanja, pa so zmirom stari volkovi.

Iz **Belgrada** se javlja, da so Turki Aleksinac zapustili. — Vsi rezervni in sanitarni srbski vojni oddelki se razpuščajo.

Na **Grškem** se je sestavilo novo ministerstvo: Deligiorgis, predsednik, ima tudi vnanje in začasno notranje zadeve; Levides, finance; Antonipulus, pravosodstvo; Mavromichalis, vojsko; Zochios, pomorstvo; Kanwachis, nauk.

V **italijanskej** zbornici je zdaj na vrsti posvetovanja važna postava o uvednji prisilnega šolskega uka. Nauk v Italiji dozdej nij bil še obligatoričen.

Knez **Bismark** je zopet 10. t. m. v nemškem državnem zboru govoril zoper ustanovitev državnih ministerstev v posameznih deželah in pri tej priliki rekel: „Partikularistična reka je bila na Nemškem zmirom velika in videti je, da zdaj raste.“ — Bog jo pomnoži, ker le tako se podere prusko-nemška lakomnost.

Dopisi.

Iz **Vrhnike** 9. febr. [Izv. dopis.]

„Der dumme Kerl von Laibach“ prinaša v svojem najbolj neumnem listu od 7. t. m. z Vrhnike dopis, kateri se od drugih posebno po obilnej laži odlikuje in zaslužuje, da ga nekoliko bolj natanko pogledamo. Vrhnika je res lahko ponosna, da ima sedaj v svojem središču dopisuna za ljubljanskega nemškega buteljna. Žalibog je ravno ta dopisun takov javni lažnik, da bi bolje storil svoja kopita pobrati ter od našega trga slovo vzeti, kar pa tu ljubljanske „Pflastertreterje“ posnemati in se v reči vtikati, katere ga prav malo ali pa čisto nič ne brigajo. Morebiti je uže pozabil, kako čast ima tu, ter bode treba, ako se ne spametuje, opomniti ga, kaka čast ga je — nedavno doletela.

Buteljnov nemškutarski lažnik najprvo svoj žolč razliva nad sedanjo narodno, v obče hvalevredno našo županijo, očitaje jej, da v teku svojega delovanja ničesa dobrega učinila nij. Pač želeli bi bilo, da bi se nikoli več ne bralo in ne čulo o žalostnih razmerah in nasledkih prejšnje županije. Pisatelj pa hoče nas zopet siloma spominjati na preteklo

roki, postala ter zbrala vse svoje moči, da bi še enkrat stopila pred strahovitega nasprotnika svojih namenov. A obotavljala se je le za trenotek, potem je odprla duri in šla noter. V sobi je bil, kot se je nadejala, gospod Graham, sedel je v naslonjači in na njegovi strani je stala mizica za zajutrek, na katerej je ležal jutranji časnik. Zadnje leto ali dve ete je bila Jerica navajena o tej uri gospodu glasno čitati časnik, in s tem namenom je bila tudi sedaj prišla.

Približuje se, ga je pozdravila z navadnim „dobro jutro“. Odzdravil je nalašč z bolj tihim glasom. Vsedši se, je hotela vzeti časnik; a gospod je položil roko nanj ter jej je zabranil.

„Čestiti gospod! mislila sem vam časnik glasno čitati.“

„A ti mi ne bodeš glasno čitala in ničesar mi ne storila, dokler ne vem, ali si se odločila z menoj ravnati z ono ozirnostjo, ki jo po pravici od tebe zahtevam.“

„Gospodine Graham! saj sem vselej z vami ravnala z največjo ozirnostjo.“

„Kadar deklíč in deklice nasprotujejo onim, ki so starejši in modrejši od njih, kažejo svojo največjo brezobzirnost. A odpustiti ti čem storjeno, če mi zagotoviš, kot bodeš dobro vse premislivši najbrže storila, da si zopet spoznala svojo dolžnost.“

„Častiti gospod! ne morem reči, da bi se bile spremenile moje misli glede na to, kar je dolžnost.“

„Kaj hočeš s tem reči,“ vpraša gospod Graham, ustavši se stola in govorivši z glasom, da se je Jerici kljub njenemu pogumnemu sklepu srce treslo, „kaj hočeš s tem reči, da še misliš ostati pri svojem nespametnem sklepu?“

„Častiti gospod! kaj je nespametno, pravo storiti.“

„Pravo! Jako različnih misli sva jaz in ti, kaj je v tem primerljeji pravo.“

„A gospod Graham! mislim, ko bi vi poznali vse razmere, ne grajali bi mojega ob-

našanja. Emiliji sem povedala razloge, ki so me napotili, in ona — —“

„Ne imenuj mi Emilije“, segel jej je gospod Graham v besedo po sobi gori in doli hodeč. „Ne dvomim, da bi vsakemu dala glavo, ki bi jo zahteval. Mislim pa, da jaz nekoliko bolje vem, za koliko so mi ljudje navezani; da pa o tej stvari ne bodem več govoril, povem ti, gospica Jerica Flintova! naravnost, da če bodeš zapustila mojo hišo, kot nameravaš zapustila jo bodeš z mojo nezadovoljnostjo; in to si nakopati nij nobena malenkost, kot se bodeš kmalu prepričala — in pri vsem tem še tako nepotrebno“ mrmral je, „kot ti nameravaš“.

„Čestiti gospodine Graham! jako žal mi je, če se vam zamerim, a — —“

„Ne, to ti nij žal. Ko bi ti bilo žal, ne nasprotovala bi tako očitno mojim željam,“ rekel je gospod Graham, ki je zapazoval, kako je Jeričino obličje, če prav žalostno in v hudi zadregi, v zadnjih minutah, ne da bi se pri njegovih ostrih in globoko rezajočih

nemčursko vladanje na Vrhniki. Izpolnimo mu torej njegovo voljo in preselimo se v duhu nazaj v one čase, ko je županoval ranjki profesor O. obče znani renegat in videli bomo sad, katerega je rodila ona, zveličavna v večini „Gemeindevertretung“ v dolzih štirindvajsetih letih.

Bralec bode gotovo menil, da je ona „verfassungstreue“ županija v onih časih, katere smemo imenovati veliko boljši od sedanjih, občini prihranila Bog zna koliko tisoč, kar bi se bilo tudi lahko zgodilo, ako bi bilo gospodarstvo kaj vredno. A o tem nij niti duha ne sluha, pač pa je zabredla županija v neizmerne dolge kateri, kakor nam gotovi viri poročajo, znašajo več tisoč! Ravno taka je tudi pri šoli. Zneska dolga pa še nihče ne ve, bivši visoko učeni nemškutarski župan niti ubozega računa napraviti nij znal in katerega še dandenes nemamo, in ga tudi, kar je najbolj verjetno nikoli videli ne bomo.

Čudovito pa je v resnici, da sedanja županija v sedanjih slabih časih lahko brez dolga izhaja, ko še vrh tega, čujte! dolgove pretekla nemškutarske županije plačuje. Pri takovih razmerah bi bilo pač lahko, da, kar sicer nij resnica, sedanja županija „blutwenig Ersprissliches leistet“. Kar se predrzne dopisun očitati. Sploh pa ga spomnimo, da naj v prihodnje rajši molči, kajti „Russenfreunde“ kateri po večje pravici kakor Türken- (Loos) — in Tscherkessenfreunde tu na Vrhniki eksistirajo, ne vstrašijo se njegovega bornega in vrh tega lažnjivega dopisa. Brezčasnež ne more nijednemu časti odvzeti, ta je pa ravno buteljnov nemškutarski naš dopisun. Po mojej misli dopisun ljubljanskega „blatta“ gotovo nij domačin; kajti temu bi bile razmere prejšnje „verfassungstreue Gemeinde“ bolj znane, tako, da bi se ne podstopil očitno takih neumosti pisati. Kar se pa tiče „manifesta“ na volilce, pač ne vem kako, si ljubljanski žurnalistični umazanec to besedo tolmači. V zadnjem dopisu iz Vrhnike je bil res opomin na volilce, ali nikakor ne manifest. Pač slabo dopisun umeje to. Sicer je pa od narodne stranke do sedaj to vse, kar je ravno v tej zadevi storila. Vprašam pa le buteljnovnega dopisuna, mu ni li morda znano, koliko „fufzigerjev“ ima še „ferfassungstreue“ stranka za volilce pripravljenih? Pač bi se ta denar dal od tajstih primerneje za druge

bolj potrebne reči porabiti! — Mogoče gospod dopisun, da je še vas kaj doletelo? Ali vam celo kaka mastna služba diši, katero bi imel prihodnji „verfassungstreue“ župan za oddati?

Kar je najbolj smešno in lažljivo je to, ker pravi dopisnik, da je deklamacija pri zadnji veselici bila mesto z lovorjevim, samo s figovim vencem poplačana. Ali nij bila naša zadnja veselica, katere so se udeležile lepe maske, sijajna? ali nij pri maskiranem plesu navadno dovolj burk? Ali nij omenjeni deklamator poprej dobil od ene maske „pro forma“ izdale vence fig, predno je deklamoval? Iz tega se razvidi, da naš dopisun nema družega opravila nego javno po časnikih lagati i s tem prepira iskati. Še enkrat pa mu velim, da ako se bode še keda prikazal v takovej, z lažjo obšiti obleki, bode izpoznal bolj samega sebe, in svojo neizobraženo butico.

Iz Podrage na Vipavskem 8. marca. [Izv. dop.] (Zakladi.) Ali bi se človek smijal, ali klel, takim bedarijam, kakoršne se morejo še dandenes goditi po svetu — ne vem. Zato vredno se mi zdi objaviti, kar se je predsinočnim zgodilo v Poddragi.

Več let uže hodijo neki klateži iz Goriškega beračit denarjev, ne samo v našo dolino, tudi po drugod, da bi namreč nek velikanski „šac“ ali zaklad vzdignili, in se jih je uže več zaprlo. Po tem poslu je prišel tudi 6. t. m. nek slepar z Goriškega v našo vas, katerega smo uže pred več časom skrbno opazovali in gledali, da bi ga ujeli, kar se nam je pa še le predsinočnim s pomočjo našega možatega, energičnega župana posrečilo.

Pri razgovoru, utopljeni v rajsko veselje, obetajoči si zlate gradove in „fantiče ko roža in mleko“, nastopi naš tajnik v imenu županovem z drugimi možmi v hišo posestnika J. F. ter zahteva z „Kalamonovimi žegni“ previdenega moža, da odstopi od blagodejno ogrevajočega ognja, in gre z njim k županu. Mož zakladar se nij dosti vstavljaj, toda gazda in prismojeni hčerki bi bili radi rabili kljuko, menda tudi omelo, da bi ne bilo preveč prišlih. In tako je bil aretiran k županu gospod „šacar.“

Pred tako mladostnega obraza (mož je namreč uže 70 let star) tako živo vsej družini obetajoč velikansko bogatsvo, zdaj ves prepaden, na vsako prašanje županovo odgovarja vse lažljivo: da nikogar ne pozna; da

je le slučajno prišel v to hišo; da se o šacih nij nič razgovarjal in da on o tem čisto nič ne ve; itd. Toda naš župan je previden, vedel je da taki sleparji, če le mogoče vse radi utajé, zato je poslal v omenjeno hišo prej moža, naj ga zvito napelje, da ga vzame v družbo, naj mu zato da 1 gld. in mu obljubi še 5 in več, če bodo potrebovali za več svetih maš in druge njih priprave itd. Kar se je tudi zgodilo. Zraven tega so pa tudi drugi pred hišo poslušali, kajti vedeli so, da so ti ljudje tako zamaknjeni v govorjenje, kakor divji petelin kadar „rigel bije“, — da so tedaj od neskončnega veselja, zibajoč se v upanji biti bogatini — slepi in gluhi.

Prazno bode tedaj pred sodnijo vse njegovo taje, posebno, ker so uže nekateri, ki so mu po več denarja dali, oglasili se za priče. Moža so žandarmi odpeljali v Vipavo, kjer bode v periskavi.

Vredno se mi zdi zabiležiti še to: Ko je poslani mož P. pri županu vse izpovedal, kar so se pogovarjali in se je uprotokoliralo, pride k županu še sin omenjene hiše in prosi župana, da bi ga zaslišal, kar se je tudi zgodilo. Hvala Bogu! prične mladi J. F. da je konec enkrat v naši hiši te neumnosti. Zdaj Vam bodem pa povedal za vse, kar jih jaz vem da so v ti „šacarske družbi“. Prvo pove — svoje roditelje — moj oče, moja mati Barbka — sestre in potem več drugih, mej katerimi se nahajajo še nekaj imena možakov, kateri se štulijo da „so“! Pamet! pamet! Kje si?!

Po pripovedovanju „šacarja“, ima biti vrednost vzdignena na Devico Marijo postno, vendar bode ta „zamaknena“ (uže zopet!) v Trstu odločila. Zaklad ali „šac“ ima razen 48 milijonov denarja v srebru in zlatu, še „žlahtne“ kamene, bisere, demante — čujte! — pol črevlja dolge in široke, in druge take kvante, katere nijso vredne zapisati.

Nij li žalostno, da se more dandenes še kaj takega po svetu goditi? Nij žalostno, da taki ljudje ki krvavo par krajcarjev zaslužijo, še zdaj takim sleparjem zaupajo; oni kruha stradajoči, sleparju želodec masté. Tistim pa kateri imate denarja v izobilji in ga takim slepcem, mesto ubogemu siromaku daste, sramota!! Upamo da bode c. kr. sodnija kolikor mogoče skrbela, da se to krivoverstvo zatre.

besedah omečilo, zadobilo nove moči. „A dosta sem govoril o reči, ki nij vredna toliko besedi. Lahko ideš ali pa ostaneš, kakor ti je ljubo. Povedati ti vendar čem, da ti v prvem slučaju popolnem odtegnem svojo roko in svojo pomoč, morala bodeš sama za se skrbeti, ali se pa zanašati na tujce. Zdi se mi, da računš na pomoč tvojega prijatelja v Kalkuti, da pride morebiti domov ter te vzame pod svoje posebno varstvo; a če misliš, poznaš svet še premalo. Upam si ti reči, da je uže oženjen z neko Indijanko, in če nij, vsaj te je uže popolnem pozabil.“

„Gospodine Graham!“ odvrnila je Jerica ponosno, „gospod Sullivan se skoro gotovo še mnogo let ne bode vrnil v to deželo; in zagotavljam vam, da ne pričakujem podpore niti od njega niti od kogadružega. Upam, da se bodem lahko s svojim zaslužkom preživila.“

„Junaški sklep!“ rekel je gospod Graham zasmehljivo, in izrečen z dostojnostjo, katero, kakor imam upanje, si bodeš lahko ohranila. Naj tedaj mislim, da si se za trdno določila?“

„Da, čestiti gospod!“ odvrnila je Jerica, katero so zbadljive besede gospoda Grahama ne malo vtrdile, da je bila nujno prisiljena, povedati mu svoj sklep.

„In ti otideš?“

„Moram. Držim to za svojo dolžnost in rada sem pripravljena žrtvovati svoje prijetno življenje in kar, zagotovem vam, še dosta bolj cenim, vaše prijateljstvo.“

Gospod Graham se za zadnji nje odgovor kar nič nij zmenil; in predno je nehala govoriti, pozabil je svoje navadne vljudnosti toliko, da je zgrabil za namizni zvonček ter je z njim tako silno zvončkal, da je njen glas popolno preglušil.

Na to je Katinka prinesla zajutrek; ker sta Emilija in gospa Ellisova vstopili isti trenotek, vsedli so se k mizi ter jeli zajutrkovati nenavadno tiho in prisiljeno; — kajti Emilija je slišala očeta preglasno govoriti ter je bila vsa žalostna in nemirna, gospa Ellisova pa je v očeh vseh pričujočih videla očitno, da se je zgodilo nekaj neprijetnega.

Ko je gospod Graham, kateremu je pri vsem tem le dobro dišalo, povžil obili zajuterk, nagovoril je gospo Ellisovo ter jo premišljeno in resnobno povabil, naj bi Emilijo in njega spremljevala na njenem potovanju v južne kraje. Omenil je tudi, da bodo brž ko ne nekoliko tednov ostali v Havani.

Gospa Ellisova še nij bila doslej slišala nobene besedice o namenjenem potovanju; radostna je precej sprejela povabilo ter je popraševala, po kateri poti bodo potovali in koliko časa se ne bodo vrnil. Emilija je svoja razburjena lica zakrivala s čajno čašico, Jerica pa, ki je bila pred kratkim prečitala „Liste iz Kube“ ter je vedela, da je gospodu Grahamu znano, kako se je za otok zanimala, je premišljevala sama pri sebi, če je mogoče, da bi bil tako malenkosten in priprost, da bi jo hotel s tem jeziti in žaliti.

Po zajuterku je hitela Emilija v svojo sobo, kjer se jej je precej pridružila Jerica.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Narodne mestne volitve.) Meščanski volilni odbor uljudno vabi, da bi se gg. narodni volilci denes, vtorek 13. marca ob 7. uri zvečer zbrali v čitalnični dvorani k dogovoru o prihodnih mestnih volitvah.

— (Slovensko gledališče) je bilo v nedeljo 11. t. m. pri obeh predstavah po poludne in zvečer jako polno, in dramatično društvo, kakor francoski gimnastiki so bili sigurno zadovoljni s kaso. Igre, ki so se predstavljale mej posameznimi produkcijami gimnastikov, znane so uže dovolj in zadostilo bode, ako omenimo, da so se izvršile gladko. S prihodnjo predstavo prično se benefice.

— (Koncert graškega ženskega kvarteta), ki se je preteklo soboto vršil v ljubljanskem deželnem nemškem gledališču, bil je jako zanimiv. Gospodične Fani, Marija in Amalija Čampa, sorodkinje znanega našega slovenskega kompoziterja Ipavica, in gospodična Marijana Galovič, vzbudile so spomine na slavni švedski kvartet, in čeravno še njihov petju manjka ono karakteristično soglasje, ki se tačas stoprav počenja odlikovati, kadar se posamezni glasovi drug v drugega bolj upojó, vendar bode gospodičnam povsodi uže sedaj občni vspeh gotov. — Gledališče je bilo polno in je z burno pohvalo odlikovalo koncertantije. Neki del nemškega občinstva, ki se sam k inteligenciji šteje, ker se mu od druge strani malokedaj kaj enacega zgodi, vihal je svoje nosove, in kaj čuda — tudi noske — ko je čul par slovenskih glasov, in neka lepa, mlada gospodična, plavolasa in

plavooka, slovenskega rodu in slovenskega imena, pa noseča v prsih, v srcu, ponosni „nemški čut“, dejala nam je, ko smo jo vprašali po njenej muzikaličnej sodbi: „Ach gott, ich verstehe ja nicht slovenisch“. Je pa li gospica zadobila uže spričevalo zrelosti v znanji nemškega jezika, tega pa tudi nijsmo mogli z dobro vestjo konstatirati.

— (Nemško gledališče.) Z dovoljenjem odborovim bode v četrtek 15. t. m. regisseur dramatičnega društva, g. Kocelj, iz osobne prijaznosti do beneficijanta, g. Ungerja, pri predstavi sodeloval v igrokazu „Hans Jürge“ in bode naslovno nalogo igral.

— (Naši nemškutarji) ali ljubljanski Turki so sinoči v kazini za tretji volilni razred mestnih volitev kandidate postavili, denes jih bodo za drugi, pojutranjem za prvi razred.

— (Uhacijevih kanonov) je devet v nedeljo v Ljubljano pripeljanih.

— (Iz Maribora) poroča „Gosp.“ Nedavno sta bila pruska prišleca in izdelovalca surogatne kave Wilhelm in Eduard Gerecke obsojena v težko ječo, ker sta našega cesarja psovala. Da se pred občinstvom nekaj opravičita, sta v „Marb. Zeitung“ dala razglas, da sta od gosposke, zlasti pa od c. kr. glavarstva dobila lepo spričevalo glede njihne javnega zadržanja. Toda c. kr. glavar je takoj v „Marb. Ztg.“ dal pojasnilo, da nij nikoli imel prilike njima dajati takih spričeval. Prusačka drznost je res velika! — Društvo: „steir. Weinhandels-gesellschaft“ se je razdružilo in prodaja 6. marca svoje velike kleti in lep prostor za stavljenje voglene hiše v

graškem predmestju. Nekdaj se je poslopju reklo: „Erzherzogliche Kellerei“, najnižja cena je postavljena na 15.000 gld., kakih 12.000 gld. ostane vknjiženih. — Znani vinski trgovec Pfrimer je 461 gld. prostovoljnega doneska nabral, da se bodo od grof Brandis-ove palače črez Zofijin trg do Halbärth-ove štacune položile kamene plošče. Manjka še 189 gld. Kajti lepo in koristno delo bo stalo 650 gld. — Nova telovadnica ali prostor za turnanje pri fantiški šoli bo stala 758 gld. — Mestno posestvo v Podbrežah, kjer so hoteli pridelovati fosfatni gnoj. bo po licitaciji prodano!

— (Popravek.) V članku: „Novi volilni red za kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico“ so po 29. vrsti tretjega predala izostale po pomoti besede: „V drugih krajih zborničnega okraja Kranjskega pa osem goldinarjev štirideset kr. a. v. pridobnine brez prikladka.“

Dunajska borza 12. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	—	—
Zlata renta	74	—	65
1860 drž. posojilo	109	—	—
Akcije narodne banke	830	—	—
Kreditne akcije	149	—	50
London	123	—	75
Napol.	9	—	88
C. k. cekini	5	—	85
Srebro	112	—	90
Državne marke	60	—	75

Oznaniło.

Podpisani želi vzeti v uk mladenčca od 12 do 15 let, kateri je nekaj šol dovršil in ima veselje za malarijo. Delo in uk je mnogovrstno, in obsega slikanje sob, črk in pismenk, pozlačenje, barvanje itd. Dotične ponudbe naj se pošljejo do konca tega meseca na

(56—1) **Jožef Inocente,**
malar v Postonji.

Umrli v Ljubljani

od 6. do 7. marca:

Judita Šmarc, železniškega uradnika otrok star 1 leto 2 meseca, na starem trgu št. 158, za meningito. — Marija Drenik, asekurančnega uradnika otrok, star 1½ leta, na kongresnem trgu št. za bronhitis. — Ema pl. Kleinmayer, uradnikov otrok, star 3½ leta, na starem trgu št. 19, za zobno mrzlico. — Andrej Sever, osobenjak, star 67 let, v civ. boln., za mrzlico. — Ivan Terceľ, dninar, star 73 let, v civ. boln., za naduho. — Marijana Pošlep, osobenjak, star 60 let, v civ. boln., za splošno vodenico. — Tomaž Parso, piskrovezec, star 29 let, v civ. boln., za naduho.

11. marca:

Weis, Fuchs iz Baresa.
Pri Slonu: Rož iz Hrastnika. — Fritsch iz Trebiža. — Bernek iz Dolenskega. — grof Hayas iz Reke. — Kastelic iz Materije.
Pri Matičet: Matzner iz Dunaja. — Fink iz Gradca. — Gerber, Pragan iz Dunaja.

Eno srečko dunajske občine

pa

eno mesta Barlette za 100 lir v zlatu

prodajamo proti 26mesečnim obročnim plačam po 5 gold., razen tega dajemo kupovalcu **brezplačno soigranje** do vplačanja obrokov kot premijo na

eno srečko dunajske občine,

in igra uže za **3. april**, ko bo prihodnje srečkanje. Srečke dunajske občine imajo na leto štiri srečkanja, in glavne dobitke po **a. v. gld. 200.000**, stranske dobitke po **a. v. gld. 50.000**, pa **a. v. gld. 30.000**; najmanjši dobitok je **a. v. gld. 130**.

Srečke mesta Barletta imajo na leto štiri srečkanja, glavne dobitke po **lir 100.000, 50.000, 30.000, 20.000** in najmanjši dobitok je **100 lir v zlatu**.

Uže najmanjši dobitok obeh srečk kupovalca lepo odškoduje.

Proti vplačanju **5 gld.** dobó vsak kupovalec sprejemni list na **zgornji dve srečki**, druga vplačanja se pa odrahtujo 1. vsakega meseca pri naši kasi v Ljubljani.

Inostrancem naj poštna prejemka služi za pobotnico. Listi o srečkanji **zastonj** in **franco**. Kolekovina se plača pri zadnjem obroku.

V Ljubljani marca 1877.

Laibacher Wechselstube & Commissionshaus,
kongresni trg, št. 3 I. nadstropje.

Posestva se prodajajo na Hrvatskem.

1. Graščina poleg reke, po kateri hodijo ladije, $\frac{3}{4}$ ure od mesta in železniške ščacije, s prav lepimi poslopji za stanovanje in gospodinjstvo, okolo 2000 oralov polja, travnikov in gozda, za 120.000 goldinarjev.

2. Graščina poleg reke, po kateri hodijo ladije, $\frac{1}{2}$ ure od mesta in železniške ščacije, vkup 14.000 oralov polja, gozdov in šume za 1,300.000 goldinarjev.

3. Velika gozdna graščina, okolo 45 do 50 tisoč oralov, za 2,100.000 goldinarjev.

Natančneje poroča

A. Čop,

zemljemerec v Zagrebu.

(57)

Svarjenje.

Naši

ces. kralj.

dovoljeni

obdarovani god-

beni instrumenti

OCARINA

se zadnji čas posnemajo in od dunajskih firm v časnikih kot pravi slavé. Na zahtevanje več priznanih godbenih avtoritet in strokovnjakov objavljamo to svarjenje v interesu p. n. občinstva, da je posvarimo od nakupa drugje slavljenih takezvanih ocarin, ki se glede dobre kvalitete in jako čistih glasov z našimi c. kr. priv. prav italijanskimi ocarinami ne dadó primerjati.

Vsakdo, če tudi nij muzik, se uže po enourni vaji navadi na naši c. kr. priv. ocarini igrati in stane

Št. I. II. III. IV. V. VI. VII.
gl. 1.—, gl. 1.50, gl. 2.—, gl. 2.50, gl. 3.—, gl. 4.—, gl. 5.—.

Ocarine za spremljanje z glasovirom stanejo gld. 3.25.

Tiskani lahko umevni navodi se dobivajo k vsakemu komadu zastónj. C. kr. priv. prave italijanke ocarine se dobivajo iz

Italienisches Musikinstrumenten-Depot, Wien, Burgring 3.

Opozorjenje! Vsak komad naše prave ocarine je s c. kr. patentom previden. Vse druge slavljené, ponarejene, ne privilegirane takezovane ocarine prodajemo po 50 kr., en gros še cenejše. (50—2)
Naročbe iz provincije urno proti povzetju. — Prodajalci dobodo rabat.